

Gródek, 17 grudnia 2020 roku

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: KR.01.01-X/2020

Sz. P. Barbara Nowak

Małopolska Kurator Oświaty

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie *art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256)*, działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, dalej jako p.o.)* nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień Statutu **ZSP w Bydlinie** (dalej: „Statut ZSP”) oraz Statutu **SP w Bydlinie** (dalej: „Statut SP),
2. uchylenie na podstawie *art. 114 ustawy – Prawo oświatowe* niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie Statutu ZSP i SP: § 33 ust. 5 pkt a lit. a,b,c

„Uczeń ma obowiązek dbać o schludny i estetyczny wygląd. Strój ucznia na zajęciach lekcyjnych powinien być skromny i stonowany, uczennice nie mogą eksponować odkrytych ramion i głębokich dekoltów”; „Zabroniony jest wyzywający makijaż twarzy i paznokci, wykonywanie tatuaży, umieszczanie kolczyków w innych miejscach niż uszy.”; „Fryzura powinna być schludna, ewentualna koloryzacja ma być zbliżona do kolorów naturalnych.”; „Bizuteria nie może być wyzywająca, kolorowa, powinna być dostosowana do sytuacji oficjalnych”

Przepis art. 99 pkt 3 p.o. stanowczo zastrzega, aby statut szkolny regulował jedynie ubiór w szkole, a nie wygląd ucznia. Rozszerzanie pojęcia „ubieranie się” do fryzur, koloru włosów, malowania paznokci i noszenia makijażu jest całkowicie niezasadne, ponieważ projektodawca w uzasadnieniu do projektu ustawy Prawo oświatowe wskazał, że: „W zapisie dotyczącym przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły, zrezygnowano z wyrażenia dotyczącego dbania o schludny wygląd, kierując się zgłaszanym w tej kwestii przez uczniów, rodziców i nauczycieli wątpliwościami

dotyczącymi zakresu pojęcia „schludny”, jako bardzo szeroko rozumiany i nieprecyzyjny.”¹ Jasno więc podkreślono, że statuty po wejściu w życie ustawy prawo oświatowe nie mogą już określać zasad wyglądu uczniów.

Należy również podkreślić, że zwrot „uczennice nie mogą eksponować odkrytych ramion i głębokich dekoltów” nie jest w zgodzie z konstytucyjną wartością równości, a także z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej. Należy powiedzieć, że zawsze będą istniały różnice wymagające unormowania ze względu na płeć, jednakże muszą one być ugruntowane na racjonalnych przesłankach, które nie znajdują wyrazu w powyższym zapisie Statutu ZSP i SP. Zarówno uczeń i uczennica odkrywając dane części ciała mogą łamać przesłanki, które są pretekstem do takiego przepisu, zatem jest to dyskryminacją stosować to wyłącznie do uczennic.

Kwestionowane postanowienie Statutu ZSP i SP: § 33 ust. 5 lit b

„Uczeń ma obowiązek dbania o wygląd stroju; strój sportowy, obowiązujący na lekcjach w - f zgodny z wymogami nauczycieli”

Zgodnie z art. 99 pkt 3 p.o. obowiązki uczniów w zakresie ubioru ma regulować statut szkoły. Obowiązki te mają odnosić się również – a może i przede wszystkim – do stroju w trakcie zajęć wychowania fizycznego. Nie jest możliwa subdelegacja uprawnienia do określenia stroju obowiązującego ucznia ze statutu na nauczycieli.

Kwestionowane postanowienie Statutu ZSP i SP: § 33 ust. 6 lit. d i e

„Uczniowi, który nie przestrzega tych zakazów, nauczyciel zabiera telefon lub inne urządzenia elektroniczne i przekazuje do sekretariatu szkoły”; „Telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne odbierają z sekretariatu szkoły rodzice lub prawni opiekunowie dziecka”

Zgodnie z art. 140 Kodeksu cywilnego „W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą”. O ile zatem sam zakaz korzystania z telefonu komórkowego w czasie lekcji jest zgodny z art. 99 pkt 4 p.o., a nawet wydaje się uzasadniony z punktu widzenia celów, jakie mają zajęcia lekcyjne, o tyle konieczność oddawania telefonów do depozytu jest ograniczeniem nieproporcjonalnym. Nie da się racjonalnie uzasadnić tezy zgodnie, z którą rekwirowanie telefonów miałyby przynieść inne skutki niż zakaz ich używania. Jest to zatem ograniczenie nieproporcjonalne. Zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP, „Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności”. Żadna ustawa nie daje tymczasem szkole uprawnienia do pozbawiania uczniów posiadania jakichkolwiek przedmiotów. Art. 99 pkt 4 p.o. również nie jest taką podstawą prawną, ponieważ przepis

¹ Druk nr 1030, Rządowy projekt ustawy - Prawo oświatowe, s. 187, <http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/A6845D3FAD39F983C125806C0063B16E/%24File/1030.pdf>, [dostęp: 14.09.2020 r.].

ten daje podstawę jedynie do określania obowiązków uczniów w zakresie przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły. Nie zawiera on natomiast kompetencji do wprowadzenia możliwości pozbawiania uczniów władztwa nad telefonami. W przypadku niezastosowania się do warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych przez ucznia (np. poprzez korzystanie z telefonu podczas lekcji), szkoła może zastosować kary przewidziane w statucie szkoły, natomiast nie ma możliwości choćby nawet tymczasowego pozbawiania posiadania.

Wobec powyższego należy też mieć na względzie, że prawo odbioru telefonu (jeśli już doszłoby do bezprawnego zarekwirowania telefonu przez szkołę) przysługuje właścicielowi tego telefonu – i jest to prawo, którego szkoła nie może nie uwzględniać.

Kwestionowane postanowienie Statutu ZSP i SP: § 34 ust. 27, ust. 28, ust. 29, § 34 ust. 6 pkt 4 oraz § 34 ust. 24 pkt 3

„Jeżeli uczeń nieumyślnie spowodował szkodę materialną może zostać zobowiązany do naprawienia tej szkody”; „W stosunku do ucznia, który lekceważy obowiązki szkolne oraz zagraża swoim zachowaniem innym osobom mogą być stosowne następujące kary: [...] praca w celu naprawy wyrządzonych szkód”; „Skutki kar regulaminowych: zobowiązanie do naprawienia wyrządzonej szkody, wykonanie pracy na rzecz szkoły lub pokrycia finansowego szkody”

Postanowienia te stoją w sprzeczności art. 426 Kodeksu cywilnego, który jasno stwierdza, że małoletni poniżej lat 13 nie ponosi żadnej odpowiedzialności za wyrządzane szkody. Odpowiedzialność może ponieść nauczyciel, którego zadaniem było zapobiegnięcie takim sytuacjom, a jednak z tego obowiązków się nie wywiązał. Inaczej ten przepis odnosi się do uczniów powyżej 15 roku życia, którzy mogą już ponosić odpowiedzialność za dokonane czyny. Ponadto, zapisy dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej nie powinny znajdować się w statucie szkoły, ponieważ są to sprawy uregulowane na płaszczyźnie ustawowym oraz prawo oświatowe określając, co w statucie szkoły powinno się znajdować nie przewidywał zapisu dotyczącego powyższych treści.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 35 ust. 6 pkt 6 tiret pierwsze i drugie

„Rodzicom ucznia umożliwia się wgląd w pracę pisemną dziecka na terenie Szkoły i w obecności nauczyciela.”; „Nie wolno powielać prac, fotografować ani rozpowszechniać.”

Zgodnie z art. 44e ustawy o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327) statut szkoły ma określać zasady udostępniania prac (a nie sposoby ich nie udostępniania). Ponadto rodzice i uczniowie mają prawo do tego, by udostępnić im ocenione prace pisemne, a nie tylko otrzymać je do wglądu. Umożliwienie prac do wglądu nie spełnia zatem ustawowego wymogu udostępniania prac.

Kwestionowane postanowienie Statutu ZSP i SP: § 36 ust. 2 pkt 1 lit. a oraz § 39a ust. 1

„Stopień celujący otrzymuje uczeń, który posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania”

Stowarzyszenie Umarłych Statutów

„<<6>> oznacza, że wiadomości ucznia wyraźnie wykraczają poza poziom osiągnięć edukacyjnych przewidzianych w realizowanym przez nauczyciela programie nauczania, są oryginalne i twórcze oraz wskazują na dużą samodzielność ich uzyskania”

Zgodnie z art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty uczeń może otrzymać jakąkolwiek ocenę wyłącznie za realizację treści zawartych w podstawie programowej oraz z realizacji ewentualnych dodatkowych programów nauczania zatwierdzonych przez szkołę. Tymczasem § 36 ust. 1 lit. a Statutu ZSP i SP określa wprost, że uzyskanie oceny „celującej” zarówno w przypadku ocen bieżących, półrocznych i rocznych nie jest możliwe, jeśli uczeń nie opanował materiału wykraczającego poza ramy podstawy programowej oraz gdy nie wziął udziału w żadnym konkursie przedmiotowym.

Wobec powyższego wniosek należy uznać za właściwie uzasadniony.

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI
Prezes Zarządu

Pismo sporządził:
Wojciech Sieradzan

Pismo zaakceptował:
Imię Nazwisko